

MOL ZÖLDÖVEZET PROGRAM PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A MOL Magyarország **kétfordulós** pályázatot hirdet az alábbi három kategóriában:

A. kategória:

- közösségi funkciójú zöld területek létesítése, fejlesztése és rehabilitációja az ország egész területén;

B. kategória:

- társasházak belső udvarainak zöldítése **az ország egész területén**.

C. kategória:

- közösségi kertek létesítése **Budapesten**

A létrehozott, felújított területnek mindhárom kategória esetében **közösségi funkciókat** kell ellátnia, a **közösség használatára** kell készülnie.

A pályázat **utófinanszírozott**, tehát az elnyert támogatást teljes egészében a program tartalmi és pénzügyi elszámolása **után** kapja meg a támogatott szervezet. A kiválasztott terület kialakításának/megújításának tervét **a helyi közösség bevonásával** kell kidolgozni, majd pedig a munkálatokat és a terület utógondozását is a helyi közösség aktív bevonásával, részvételével kell elvégezni.

A. kategória: közösségi funkciójú zöld területek létesítése, fejlesztése és rehabilitációja az ország egész területén

1. Mire lehet pályázni?

- közpark, pihenőpark és kert, iskolapark létesítésére vagy rehabilitációjára;
- zöldfelületeket összekötő útvonalak mentén fasorok, pihenőhelyek, kilátópontok létrehozására, vagy vonzerejük növelésére;
- esetenként speciális célcsoportok (pl. mozgáskorlátozottak) igényeit kielégítő parkok létrehozására.

A felújítandó közpark **nem lehet kisebb 1500 nm-nél**. (50 000 főnél nagyobb lélekszámú településeken a sűrűbb beépítés miatt ettől el lehet térni, de ezt a MOL-lal illetve az Új Európa Alapítvány programvezetőjével előzetesen egyeztetni kell.)

A területnek a **közösség számára folyamatosan hozzáférhetőnek** kell lennie (így tehát pl. zárt iskolakertek, óvodakertek felújítását a MOL Zöldövezet Program nem támogatja).

A megpályázott támogatás legalább 60%-át őshonos növények vásárlására kell költeni. A támogatott növények listája az 1. számú mellékletben található.

Nem őshonos növények csak az önrészből vásárolhatóak.

2. Kik pályázhatnak?

- Magyarországon bejegyzett civil szervezetek (egyesületek, alapítványok).
A MOL az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény definícióját tekinti

irányadóknak arra nézve, hogy mely szervezetek pályázhatnak a meghirdetett programjain.

Egy szervezet csak egy programmal pályázhat (összesen a 3 kategóriában).

Nem pályázhatnak azok a civil szervezetek, amelyek a mostani kiírást megelőző 2 egymást követő évben (tehát a 2012.évi és a 2013. évi kiíráson is) már támogatásban részesültek a MOL Zöldövezet Programban.

3. A pályázat beadásának módja

A pályázatokat kizárólag a www.molzoldovezet.hu weboldal online rendszerében lehet beadni 2014. október 1-től. Az ehhez szükséges pályázati űrlap ezen dátumtól lesz elérhető a honlapon. Az űrlapkitöltő programmal kapcsolatos technikai problémákat zoldovezet@mol.hu címre küldjék el.

A pályázat kétfordulós, melynek lépéseit az alábbiakban ismertetjük.

3.1 Részletesen az első fordulóról

3.1.1 Ötletpályázat benyújtása

Első lépésként a pályázónak egy **ötletpályázatot** kell benyújtania, amelynek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a pályázó szervezet (és közösség) bemutatását;
- a kiválasztott terület rövid bemutatását;
- a közösségi akció megtervezésének vázlatát;
- az elképzeléseket arról, hogy hogyan fogják bevonni a helyi közösséget a folyamatba.

Az első fordulóban tehát azt kell röviden ismertetni, hogy milyen területet milyen módon terveznek megújítani, és ennek a munkának a tervezésébe, kivitelezésébe, valamint utógondozásába hogyan fogják az érintett helyi közösséget (szomszédok, helyi civil szervezetek/csoportok, iskola, önkormányzat, stb.) bevonni. Ehhez segítségül javaslatokat találnak 2. számú Tanácsok mellékletben.

Az első fordulóhoz egy dokumentumot kell csatolni, a **terület tulajdonosának beleegyező nyilatkozatát**, melyben kijelenti, hogy tud a tervezett átalakításokról, s ezekhez hozzájárul (nem papíron kell beküldeni, hanem az I. fordulás űrlapon elektronikusan kell feltölteni). Ennek hiánya esetén a pályázat még az Adományi Bizottság döntése előtt elutasításra kerülhet.

Az első fordulóban **nem kell költségvetési tervet benyújtani**, de az első forduló közösségi tervezési költségeit (irodaszer, étel-ital) be lehet majd építeni a második forduló költségvetésébe (legfeljebb 20 000 Ft értékben – ld. lentebb a 3.2.1 pontban).

3.1.2 Mit értünk közösségi tervezés/akció alatt?

Egy köztér – park, kert vagy akár egy kereszteződés – akkor lesz élhető és működő, ha azt nemcsak a tervezési- és építészeti elvek figyelembe vételével, hanem az ott élők, az adott területet használó emberek szükségleteinek és igényeinek megfelelően alakítják ki. Ahhoz, hogy egy ilyen közösségi tér jöjjön létre, még a tervezés előtt meg kell ismerni a helyi közösség tagjainak elvárásait és elképzeléseit, hiszen ők lesznek a közösségi tér későbbi használói. Velük együtt kell meghatározni a ki- vagy átalakítandó tér majdani funkcióit, és csak ezután kerülhet sor a konkrét tervek elkészítésére. Ez utóbbiakat ismét célszerű

megvitatni a közösséggel annak érdekében, hogy kiderüljön, ezek valóban az ő elképzeléseiket tükrözik-e. Ha szükséges, akkor a reakcióikat, véleményüket figyelembe véve tovább kell finomítani, módosítani a terveken. Ezt a (nagyon vázlatosan ismertetett) folyamatot nevezzük **közösségi tervezésnek**. Előnye, hogy a közös tervezésnek köszönhetően a helyiek magukénak fogják érezni a helyet, így várhatóan nagyobb kedvvel vesznek részt a területtel kapcsolatos munkálatokban, majd pedig a folyamatos gondozásában. Mindennek eredményeként az így létrejött köztér vagy közösségi használatú terület valóban javítani fogja az érintettek életminőségét.

Az első fordulóban nyertes pályázók további munkáját közösségi tervezésről szóló kézikönyvvel segítjük.

3.1.3 Az első fordulóhoz kapcsolódó határidők

- Ötletpályázatok beérkezésének határideje: **2014. október 20. (hétfő) 17.00**
- Eredményhirdetés: **2014. november 17.**

Az első fordulóra beérkezett ötletpályázatok elbírálása után a sikeres pályázók listáját a www.molzoldovezet.hu weboldalon tesszük közzé, illetve a pályázókat e-mailben értesítjük. Kérjük, hogy a pályázati űrlapon (a pályázat kapcsolattartójánál) **olyan érvényes email címet adjanak meg, amelyet a pályázatért felelős személy gyakran olvas!**

Az első fordulón túljutott pályázók ezt követően megkezdhetik a közösségi tervezést és a programjuk részletes kidolgozását a második fordulóra. **Csak az első fordulón túljutott pályázók nyújthatnak be pályázatot a második fordulóra.**

3.2 Részletesen a második fordulóról

Az ötletpályázat nyertesei 2014. november 17. és 2015. január 12. között kell, hogy lebonyolítsák a közösségi tervezés folyamatát. Az elkészült részletes tervek alapján nyújthatnak be pályázatot a második fordulóra 2015. január 12. 17 óráig. Pályázni a második fordulóra is csak a www.molzoldovezet.hu weboldalon keresztül lehet, az online pályázati adatlap és a költségvetési táblázat kitöltésével, valamint a szükséges dokumentumok feltöltésével (ld. lentebb a 3.2.3 pontban). A második forduló űrlap az első forduló eredményhirdetését követő héten (2014. november 17-i hét) lesz elérhető a www.molzoldovezet.hu weboldalon. A második forduló űrlaphoz az első fordulóban használt azonosítókkal és jelszavakkal lehet hozzáférni, ezért kérjük, hogy ezeket az első fordulóban jegyezzék meg, írják fel!

3.2.1 Mire lehet támogatást kérni?

A második fordulóban támogatást kizárólag az alábbi tevékenységekre, eszközökre lehet kérni:

- a közös tervezési folyamat költségei (kommunikáció, papír, írószerszám, stb., legfeljebb 20 000 Ft értékben) – ide építhetők be az első forduló tervezési költségei is;
- növények: fák, cserjék, fűszernövények (**a kért támogatás legalább 60%-ában, csak a MOL Zöldövezet Program listáján szereplő növények támogathatóak, illetve az esetlegesen ott nem szereplő ŐSHONOS növények!**)
- fűmag legfeljebb 20 000 Ft értékben;
- humusz, alginit;
- alapanyagok köztéri elemek készítéséhez (pl. padok, asztalok, bográcsozó hely, ágyások, pergola, pagoda, madárodú és -itató, kerékpártároló);
- kerti tó alapanyagainak költségei;
- festékek (köztéri elemekhez);

- takarítóeszközök és kerti szerszámok (gereblye, ásó, hulladékgyűjtő zsák stb.);
- takarítószer (tisztítási, takarítási feladatokhoz);
- hulladékgyűjtő edények (szeméttárolók / szelektív hulladékgyűjtő edények);
- szállítás;
- a tevékenységben résztvevő önkéntesek frissítói (összesen legfeljebb 20 000 Ft értékben).

Játszóterépítésre és kizárólag köztéri elemek beszerzésére irányuló pályázatok nem támogathatók!

3.2.2 Milyen feltételeknek kell megfelelni a pályázat befogadásához?

A második fordulóra beérkezett pályázatok előszűrésen vesznek részt. Az előszűrés eredményeként az alábbi feltételeknek megfelelő pályázatok kerülnek az Adományi Bizottság elé (az ettől egy vagy több pontban eltérő pályázatokat a MOL illetve az Új Európa Alapítvány programvezetője már az előszűrés során elutasíthatja):

- A felújítandó zöld terület közösségi használatban van, vagy a kidolgozott program célja az adott terület közösségi funkcióinak kialakítása.
- **A program, (már a tervezés során is) a helyi közösség bevonásával, közösségi esemény(ek) formájában valósul meg.**
- A pályázatban szereplő terület **minimum 1500 m²** összefüggő, településen belüli vagy a település határában található zöld közterület. (50 000 főnél nagyobb lélekszámú településeken a sűrűbb beépítés miatt ettől el lehet térni, de ezt a MOL-lal illetve az Új Európa Alapítvány programvezetőjével előzetesen egyeztetni kell – már az első fordulóban.)
- A pályázatban szereplő zöldfelület a közösség bármely tagja számára, bármikor hozzáférhető, látogatható (így pl. a tanítási idő után illetve nyárra bezáró iskolakertek nem támogathatóak).
- Az adott területen a MOL Zöldövezet Program eredményeként a zöld felület növekszik (fákat és cserjéket ültetnek el) – **a teljes költségvetés legalább 60%-át ilyen növények vásárlására költik.**
- Az elültetni tervezett fák és cserjék őshonos fajok (1. számú melléklet) és a termőhelyi adottságokhoz illeszkednek.
- A zöldfelület teljes körű rehabilitációja megvalósul a környezetvédelmi szempontok figyelembe vételével.
- A pályázott tevékenység során a pályázók törekednek környezetbarát termékek felhasználására (pl. festékek, takarítószer esetében).
- A pályázat részletes utógondozási tervet tartalmaz (ami nem egyenlő egy egyszerű ígérettel, miszerint a szervezet gondozni fogja a területet).
- A pályázó a médiában (pl.: helyi lapok és televíziók, megyei lapok és televíziók, országos lapok és televíziók, internetes honlapok) népszerűsíti a MOL Zöldövezet Programot, amire a szerződésben kötelezettséget kell vállalnia.
- A pályázó bemutatja, hogy rendelkezésére áll az előírt saját forrás. A **saját forrás mértéke** a megpályázott összeg **legalább 20%-a**, melyet **eszközben** (növények-lehetnek nem őshonosak is,- festékek, takarítószer, takarítóeszközök, faanyag, stb.), a megvalósításhoz szükséges **szolgáltatások ingyenes biztosításával** (pl. szállítás és/vagy gépi földmunka) vagy **pénzben** lehet felmutatni. Az önrészt a pályázati költségvetés táblázatában is fel kell tüntetni. (Előnyben részesülnek azok a pályázatok, amelyek a minimális önrésznél nagyobb összeget vállalnak.) **A pályázatok kötelező eleme az önkéntes tevékenység, amely nem számolható el saját forrásként.**

3.2.3 Milyen dokumentumokat kell benyújtani a második fordulóban?

A második fordulóra beküldött pályázatokban **az alábbi dokumentumokat kell benyújtani** (nem papíron kell beküldeni, hanem a második forduló űrlapon elektronikusan kell feltölteni). Ezek hiánya esetén a pályázat még az Adományi Bizottság döntése előtt elutasításra kerülhet:

- legalább 1 db (de legfeljebb 3 db) térkép a pályázatban szereplő tevékenység helyszínéről (jpeg, gif, png);
- 3-5 db fénykép (jpeg, gif, png) a területről – a képekről derüljenek ki a következők: a terület jellege, a területen elhelyezkedő fontosabb elemek (ha vannak ilyenek);
- a terület tulajdonosának beleegyező nyilatkozata, melyben kijelenti, hogy tud a tervezett átalakításokról, s ezekhez hozzájárul;
- részvételi szándéknyilatkozat a helyi önkormányzattól;
- a pályázó szervezet nyilatkozata az önrészeiről;
- az elültetendő növények fajlistája darabszámmal és az árak feltüntetésével (kertészet(ek)től kapott árajánlatnak megfelelően, amit szintén csatolni kell);
- a pályázatban szereplő tevékenység során felhasznált anyagok és termékek listája árajánlattal (az árajánlat lehet az adott cég honlapjáról letöltött árlista is);
- a civil szervezet legutolsó érvényes bírósági bejegyzési végzése (pdf, jpeg, png), valamint a szervezet alapszabálya (doc, pdf, jpeg, png);

A fentiekén kívül más kötelezően benyújtandó dokumentum nincs.

3.2.4 A második fordulóhoz kapcsolódó határidők

- A második forduló pályázatok beérkezési határideje: **2015. január 12. (hétfő) 17.00**
- Eredményhirdetés: **2015. február 16.**

Az eredményeket a www.molzoldovezet.hu oldalon tesszük közzé, illetve a pályázók kapcsolattartóit e-mailben értesítjük a második forduló űrlapban megadott email címen. Kérjük, hogy olyan érvényes email címet adjanak meg az űrlapon (a pályázat kapcsolattartójánál), amelyet a pályázat kapcsolattartója gyakran olvas.

A második forduló nyertes pályázóival az Új Európa Alapítvány szerződést köt. A program megvalósítását az eredmény kihirdetését követően lehet megkezdeni (onnantól lehet a programhoz kapcsolódó számlákat elszámolni).

3.2.5 Egyéb tudnivalók, kérések

A pályázat **utófinanszírozott**: az Új Európa Alapítvány a megítélt támogatást a program pénzügyi és tartalmi beszámolójának elfogadását követő 10 munkanapon belül utalja át. A beszámoló számlamásolatokkal alátámasztott pénzügyi részből és fényképekkel, sajtómegjelenésekkel illusztrált tartalmi részből áll, valamint a programra vonatkozó kérdőíveket kell kötelezően kitölteni. Ez utóbbiakat az Új Európa Alapítvány programvezetője email-en küldi meg.

A program lebonyolítása előtt érdemes elolvasni a korábbi pályázók tanácsait a 2. számú mellékletben.

Ha bármilyen kérdésük van a pályázati programmal vagy a pályázatírással kapcsolatban, kérjük azt a zoldovezet@mol.hu e-mailcímre küldjék el.

1. sz. melléklet

Zöldövezet program által támogatott növények

Az alábbi felsorolás azon növényfajokat tartalmazza, melyek ültetését a MOL Zöldövezet program támogatja:

1. Települések utcáira, iskola- és óvodakertekbe ültethető fák:

mezei juhar, korai juhar, hegyi juhar, tatár juhar, közönséges nyír, közönséges gyertyán, sajmeggy, magyar kőris, magas kőris, virágos kőris, vadalma, májusfa, vadkörte, csertölgy, kocsánytalan tölgy, molyhos tölgy, kocsányos tölgy, lisztes berkenye, madárberkenye, házi berkenye, barkóca berkenye, kislevelű hárs, nagylevelű hárs, mezei szil, vénicszil, hegyi szil

2. Természetes élőhelyükre egyéb őshonos fák is ültethetők. Például:

enyves éger, szelídgesztenye, bükk, fehér nyár, fekete nyár, rezgő nyár, fehér fűz, gyorsan növő fafajok, villanyvezeték alá is ültethető, kistermetű fafajok

3. Őshonos cserjék:

bibircses kecskerágó, cserszömörce, csíkos kecskerágó, egres, egy- és kétbibés galagonya, fekete bodza, fürtös bodza, hamvas-/rekettyefűz, húsos som, jajrózsa, kányabangita, kökény, közönséges boróka, közönséges mogyoró, közönséges fagyal, őshonos madárbirs fajok, mogyorós hólyagfa, ostorménfa, sajmeggy, sóskaborbolya, ükörkelonc, vadrózsa, veresgyűrű som

4. Gyümölcsfák közül az alábbiak

A hazánkban termesztett gyümölcsfajok (alma, körte, cseresznye, meggy, szilva, dió, őszibarack, kajszli, birs, szelídgesztenye, naspolya, házi berkenye, piros és fekete ribiszke, egres) extenzív művelésre alkalmas, kevés gondozást igénylő, hagyományos fajtái.

Például az alábbiak:

Almák: Csörgőalma, Batul, Cigányalma, Egérealma, Eperalma, Húsvéti rozmaring, Jonatán, Mákalma, Masánszki, Piros pogácsa alma, Tökalma, Vasalma

Körték: Árpás körte (árpával érő körte), Császárkörte, Héberkörte, Hodosi téli körte, Hosszúnyakú körte, Kisasszony körte, Lómonyú körte, Sózó körte, Téli macskafej körte, Tüskéskörte, Vérbélű körte

Szilvák — ringlók: Besztercei szilva, Búzaérő szilva, Dobzu szilva, Duránci szilva, Fehér ringló, Hodosi szilva, Piros mirabolán, Piros ringló, Piros-sárga szilva, Sárga szilva (sár szilva), Törökszilva

Egyéb: Fekete áfonya, Házi berkenye, Kormin barack (komin), Kurta noah barack (sárga, zöld noah), Nagy szemű ropogós cseresznye, Óriásszemű cseresznye, Parasztbarack, Sárga cseresznye, Sárga-kétszínű cseresznye, Szelídgesztenye

5. Belső udvarokba ültethető növények (társasházi pályázóknak)

Őshonos fák: mezei juhar, tatárjuhar, közönséges nyír, virágos kőris, lisztes berkenye, madárberkenye, házi berkenye, barkóca berkenye

Őshonos cserjék: bibircses kecskerágó, cserszömörce, csíkos kecskerágó, egres, egy- és kétbibés galagonya, fekete bodza, húsos som, jajrózsa, kányabangita, kökény, közönséges

boróka, közönséges mogoró, madárbirsfajok, ostorménfa, sajmeggy, sóskaborbolya, ükörkelonc, vadrózsa, veresgyűrű som

Valamint az alábbi növények, csakis társasházak belső udvaraiba:

Évelők

- **Pompás szívvirág** (*Dicentra spectabilis*) - Húsos rizómával (gyöktörzs) terjedő, életerős, bokros évelő. Szereti a jó tápanyagellátottságot.
- **Tollbuga** (*Astilbe spp.*) - Magas, bokros növekedésű, hosszú életű évelő. Virágai tollas összetett fürtben nyílnak júniustól-júliusig.
- **Árnyliliom** (*Hosta spp.*) - Lenyűgözően változatos és ugyanakkor kevésbé igényes.
- **Csészerojt** (*Tellima grandiflora*) - Tejfehér virágait május-június hónapokban hozza.
- **Bazsarózsa** (*Paeonia spp.*) Gyönyörű és alapvetően igénytelen évelő, amely évtizedekig egy helyen maradhat. Jobban virágozik ha teljes napon van. Ha nem kap elég tápanyagot akkor nem virágozik.

Páfrányfélék

Szinte minden páfrány árnyékkedvelő és igénytelen, de viszonylag vízigényes. Néhány példa:

- **Japán festett páfrány** (*Athyrium niponicum*) - Az egyik legszebb páfrány faj. A levelek úgy néznek ki, mintha kézzel festették volna.
- **Erdei pajzsika** (*Dryopteris filix-mas*) Évelő páfrány. Rövid, vaskos gyöktörzséből eredő többszörösen összetett levelei az 1 métert is eléri. A levélnyel erőteljes, a lemeznél sokkal rövidebb, sárgás, gyengén csatornás, világos színű pelyvaszörök borítják, tél kezdetéig zöld marad.
- **Hölgypáfrány** (*Athyrium filix-femina*) Töve vaskos, rostos, a rostsálak barnásvörösek. Hosszú, zöld levelei erősen tagoltak, szárnyasan szeldeltek. Levelei télen elszáradnak, majd tavasszal újra kihajtanak.

Cserjék , kistűk

- **Havasszépe** (*Rhododendron spp.*) - A savanyú 4,5-5 pH talajokban érzi jól magát, emiatt ültetése gondos kezelést igényel! Kávészaccal, fűrészporral is savanyítható.
- **Japán babérsom** (*Aucuba japonica*) - Széles, egzotikus, zöld-sárga tarka levelű örökzöld növény. Közepesen nedves talajban érzi igazán jól magát.
- **Babérmeggy** (*Prunus laurocerasus*) - Örökzöld, sűrű cserje. Nem igényes, túlzott növekedését erős tavaszi visszametszéssel korlátozhatjuk.
- **Hortenzia** (*Hydrangea spp.*) - Levelei tojásdad alakúak és fűrészszélűek. Virágzata kúpos, gömbös vagy lapos bugavirágzat. Nedves talajban érzi igazán jól magát. Egyes fajták kifejezetten a savanyú pH értékű talajokat kedvelik, ezeknél a virágok színt váltanak a talaj pH értékének változásával (savanyúnál kék, egyébként rózsaszín).
- **Puszpáng** (*Buxus sempervirens*) - Tömött, lassú növekedésű, fényes, apró levelű örökzöld cserje. Legjobban félárnyékban, nedvesebb talajokon fejlődik.
- **Labdarózsa** (*Viburnum opulus*) A labdarózsa régóta kedvelt díszcserjéje a magyar kerteknek, 3-4 m magas cserje, május-júniusban hozza nagy, fehér, labda-szerű virágait. Napos helyen dúsan virágozik.
- **Jezsámen** (*Philadelphus coronarius*) 2-3 méter magas cserje, erősen illatos fehér virágokkal. Másodéves vesszőinek kérge sötétbarna, kissé hámló.

- **Orgona** (*Syringa vulgaris*) 3-7 méterre növekvő nagyobb cserje vagy kis termetű fa. Az alapfaj orgonalila virágú, a kerti fajták színe a hófehértől a feketés-sötétlilaig a legkülönbözőbb (még sárga is van közöttük), a virágok egyszerűek vagy teltek.
- **Csepelesmeggy** (*Prunus fruticosa*) Virága nincs, sovány, száraz talajba napos fekvésbe való.

Talajtakarók

- **Ínfű** (*Ajuga spp.*) - Örökzöld, leveleivel is díszítő évelő, a teljes árnyékot is elviseli.
- **Gyöngyvirág** (*Convallaria majalis*) - Gyöktörzs, sűrűn tarackoló. Finom illata van.
- **Meténg** (*Vinca spp.*) - A talajon gyorsan kúszó, hajtásaival szépen takaró örökzöld.
- **Kertimadárbirs** (*Cotoneaster horizontalis*) - Fényes, sötétzöld levelei késő ősszel vörösre váltanak. Rózsásfehér virágai tavasz végén és kora nyáron nyílnak. Közepesen szárazságtűrő.
- **Foltos árvacsalán** (*Lamium maculatum*) - Szürkés lombú, nagy területet befedő, kitűnő, igénytelen talajtakaró. Levelei ezüstösek.
- **Kúszó kecskerágó** (*Euonymus fortunei Emerald n Gold*) – Szép, örökzöld törpecserje. Fényes, tarka levelei sárga szélűek. Talajtakarónak, alacsony sövénynek, dézsás növénynek alkalmas.

2. sz. melléklet

TANÁCSOK

Megkérdeztük a korábbi Zöldövezet nyerteseket, hogy a saját tapasztalataikat átgondolva, milyen tanácsokkal látnák el a friss MOL Zöldövezet pályázókat. Javaslataikból az alábbi lista született:

A terület kiválasztása

Körültekintően kell kiválasztani az érintett helyszínt, objektumot. Például ne olyan területet válasszunk, amit gyakran veszélyeztet árvíz, belvíz. Az elültetett növényeket persze öntözni kell egy darabig, de nem így...

Még a döntés előtt fel kell venni a kapcsolatot a terület tulajdonosával, s tisztázni kell az együttműködés lehetőségeit, valamint hogy a tulajdonos (önkormányzat) milyen fejlesztéseket tervez a kiszemelt területre és/vagy annak környékére. Kellemetlen ugyanis, amikor a megnyert pályázat megvalósítását azért kell 1-2 évvel későbbre halasztani, mert időközben olyan munkálatok kezdődnek a területen, amelyek nem teszik lehetővé (vagy megnehezítik) a terület megközelítését, a parkosítást, stb.

A munkálatok megtervezése

A munka előtt pontos és reális terveket kell készíteni, így kevesebb meglepetés ér bennünket később. Ebbe érdemes szakembereket is bevonni. Be kell szerezni (ha van) a terület közműterképét, fejlesztési tervét, kertészeti tervét és ezekhez igazítani a saját elképzeléseinket.

Érdemes idejében (még a tervezés szakaszában) megvizsgálni a kiszemelt terület talajszerkezetét. Előfordulhat ugyanis, hogy a felszín alatt a vártnál jóval keményebb vagy sirtes a talaj, ami egyrészt bekorlátozza az ültethető növényfajok listáját, másrészt pedig jelzi, hogy a talaj fellazításához majd munkagépeket kell szerezni.

Érdemes mindig több időpontot kijelölni a munkálatokra, mert az időjárás bármikor közbeszólhat. Persze lehet szakadó esőben is ültetni, annak is megvan a hangulata.

Az időpontokat érdemes idejében egyeztetni a település más aktív csoportjaival is. Így elkerülhető, hogy véletlenül pont ugyanarra a hétvégére szerveződjön több esemény is.

Jeles napokra csak akkor szervezzük faültetést, ha a jeles napra szervezett programsorozat szerves része lehet a mi programunk. Ellenkező esetben a többi rendezvény elszívja a potenciális önkénteseket és egyedül állhatunk neki a kemény munkának, míg a többiek kemencés lángost eszegetnek 300 méterrel odébb.

A közösség bevonása, együttműködések

A közösségi tervezést komolyan kell venni. Már a program elején fel kell venni a kapcsolatot a település intézményeivel, szervezeteivel és magánszemélyeivel, az elképzeléseket ismertetni kell velük, különben nem fognak részt venni a programban. A tervezés fázisában teret kell adni annak, hogy ők is ötletelhessenek, hiszen egyáltalán nem biztos, hogy nekünk vannak a legjobb ötleteink.

Kapcsolatba kell lépni a polgármesterrel (vagy az érintett alpolgármesterrel), a főépítésszel, a főkertésszel, a „zöldítésekért” felelős szakemberrel (ha van ilyen), és ha önkormányzati a terület, akkor az azt gondozó céggel. Sok hasznos segítséget, információt kaphatunk tőlük.

„Apró munkák” (pl. szemétszedés) elvégzéséhez érdemes kapcsolatot keresni olyan intézményekkel, ahol „sok kéz” van, pl. óvodák, iskolák, civil szervezetek, közösségek,

sportegyesületek. A közös összejöveteleken (ötletbörzén) meg kell állapodni velük a feladatokban és azok elvégzésének időpontjában.

Média, a program kommunikációja

A folyamatos kommunikáció nagyon fontos ahhoz, hogy mindig napirenden (és így a fejekben) legyen a MOL Zöldövezet program. A részeredményekről is érdemes beszámolni.

Ha lehetőség van rá, a média valamelyik képviselőjét is vonjuk be a program „vezérkarába”, mert így ők is magukénak érzik a munkát, következésképpen a tudósítások sűrűsége és hangulata is más lesz.

Ha van honlapunk, internetes felületünk, azon legyen folyamatosan követhető a munka állása, tehát minden lényeges hírt tegyünk fel rá az elvégzett munka és segítők megnevezésével, lehetőleg fotókkal.

Területrendezés, növények

- A növények elültetése előtt gondoskodni kell a talaj előkészítéséről. Nagyobb földmunkákhoz (talajgyalulás, árokásás, fáknek gödörásás, stb.) fel kell venni a kapcsolatot olyan cégekkel, vállalkozókkal, akik ebben tudnak segíteni.
- A növények szállításáról egyezzünk meg előre a kereskedővel (kiszállítás ára és időpontja). Általában nem szállítanak ingyen, még nagyobb megrendelés esetén sem! Volt már olyan, hogy ez a szállítás előtti napon derült ki, így - értelemszerűen - ennek a költségei nem szerepeltek a pályázatban.
- Figyeljünk arra, hogy ne villanyvezetékek alá ültessük a fákat, mert pár év múlva rá fognak nőni a vezetékre....
- Iskolaudvarokon, de egyéb területeken is figyeljünk arra, hogy olyan növényeket ültessünk, melyekre az emberek többsége nem allergiás.
- Vegyük komolyan a MOL Zöldövezet kiírásban azt a tételt (is), hogy őshonos fákkal, cserjékkel kell tervezni. A MOL illetve az Új Európa Alapítvány új fajlistát kér be, ha a pályázatban nem ilyen növényeket szerepeltetünk.

Költségvetés, pénzügyek

Vegyük figyelembe, hogy bizonyos termékek (pl. faanyag) árában évről évre változások történhetnek, így lehet, hogy a program megvalósítása során kevesebb anyagot tudunk vásárolni az adott összegből, mint ahogy terveztük.

Érdemes egy hozzáértő szakember segítségét kérni a felhasználandó anyagok (festékmennyiség, csavarok stb.) kiszámolásához.

Sokszor kaphatunk szóbeli ígéreteket adományokra, felajánlásokra, de tapasztalatok szerint ezekre nem lehet 100%-ban támaszkodni, így ezeket inkább ne kalkuláljuk bele a költségvetésbe, legfeljebb csak akkor, ha írásos megállapodást kötöttünk róluk.

A program adminisztrációja

Részletekbe menően el kell olvasni a pályázati kiírást, mert ezzel sok fölösleges munkától kíméljük meg magunkat.

Érdemes a szervezés, tervezés első pillanatától kezdve dokumentálni az egész programot, mert ezzel elkerülhetjük az utólagos kapkodást és felesleges munkát. Ajánlatos vezetni:

- eseménynaplót,
- pénzügyi nyilvántartást,
- fotó- és videótárat,
- sajtófigyelést,

- levelezési naplót.

Folyamatosan tartsuk a kapcsolatot a pályázat kiírójával (programvezetőjével), küldjük meghívót a nagyobb események előtt, és minden kétséges ügyben kérjük ki a MOL illetve az Új Európa Alapítvány véleményét, tanácsát. Ezzel megkíméljük magunkat a melléfogásoktól és a későbbi kritikáktól. Vegyünk részt a pályázat kiírója által szervezett tájékoztató összejövetelen. Ha nagyon profik vagyunk az ügyben, akkor is mondhatnak olyat, ami új, ami változás, ami a lebonyolítás miatt fontos. És mindenképpen hasznos személyes kapcsolatot kialakítani.

A program lezárása

- Köszönetként a munka befejeztével (és a program közben megjelenő hírekben) mindig fel kell sorolni, kik segítik, segítették a munkát.
- Oklevelekkel, emléktárgyakkal is meg lehet köszönni a segítséget.
- Akik részt vesznek a munkában bármilyen kis mértékben, azok a későbbi gondozásban, megőrzésben is jobban jelen lesznek.
- A munka (a projekt) befejeztével tartunk „lélekhez szóló” átadási ünnepséget, sok köszönettel. Ha lehet, kössük a helyi közösség valamely kiemelt ünnepéhez, rendezvényéhez (városnap, falunap, búcsú stb.) vagy társadalmi ünnepnaphoz.
- A közösség munkájával és annak köszönétével mindig merjünk (akarjunk) kiállni a nyilvánosság elé, hogy a példa követhető legyen, és a benne résztvevők élvezhessék a nyilvánosságot és lakóhelyük köszönetét.
- Nem kell, hogy ezeken a „köszönet-ceremóniákon” csak a projekt irányítói szerepeljenek. Mindig lehet (és jó) találni „magasabb” és „fontosabb” embereket erre.

Közösségi tértervezés segédanyagok

A Zöldövezetes pályázatok kidolgozása során pályázóinkat arra buzdítjuk, hogy a helyi közösséget bevonva tervezzék meg, milyen is legyen az a tér, aminek elkészítésére, felújítására pályázni szeretnének. A közösség bevonásához, a tervezési munka lebonyolításához számos módszer és eszköz áll rendelkezésre.

3. sz. melléklet

TUDNIVALÓK

Az alábbiakban a pályázat és a beszámoló minél sikeresebb elkészítéséhez szeretnénk segítséget nyújtani. Felsoroljuk a leggyakoribb kérdéseket a pályázatról.

Lehet-e pályázni csak a II. fordulóra?

Nem, a pályázat kétfordulós, ami azt jelenti, hogy a II. fordulón csak azok vehetnek részt, akik sikeresen túljutottak az első fordulón.

Hogyan kapok a legkönnyebben választ a kérdéseimre?

Az e-mailben (zoldovezet@mol.hu) feltett kérdésekre tudunk a leghamarabb és a legkönnyebben választ adni. Ez előnyös a pályázónak is, hiszen a válasz később is előkereshető.

Mikor lehet telefonon elérni a programvezetőt?

Javasoljuk, hogy minden kérdését küldje el e-mailben. Általában aznap, 1–2 órán belül válaszolunk a kérdésekre.

Muszáj a kézikönyv alapján szervezni a programot, a találkozókat?

Nem, bármilyen más módszert használhatnak, amelynek eredményeként a helyi közösség részt vesz a terület megtervezésében és kialakításában.

Mekkora a maximális megpályázható összeg?

A MOL szándékosan nem határozott meg a kiírásban megpályázható összeget. Nem szeretnénk a pályázókat ezzel „megvezetni”. Többször előfordult már, hogy nem a projektnek, szándékoknak megfelelő költségvetést kaptunk, amikor jeleztük a maximálisan megpályázható összeget. Szeretnénk, ha a pályázatok a valós igényeknek megfelelő költségvetést tartalmaznának. Ugyanakkor szükségesnek tartjuk leírni, hogy a MOL Zöldövezet Program kisadományi program.

Mikor kezdődhet a projektek megvalósítása?

A nyertes pályázók az eredmény közzététele után kezdenek meg tevékenységüket. Ebből következően már megkezdett programokkal nem lehet hozzánk pályázni.

Mi számít közterületnek?

A pályázat szempontjából közterületnek számít az a terület, amely mindenki számára szabadon megközelíthető, használható. Tehát, ha egy iskola az iskolakert rendbetételével pályázik hozzánk, szükséges, hogy az iskolaudvar nyáron is (iskolai szünet alatt) használható legyen.

Pályázhatnak-e óvodák?

Óvodák sajnos ebben a programban nem vehetnek részt.

Az elbírálásnál előnyben részesülnek-e a korábban beérkezett pályázatok?

Nem, az értékelésnél nem vesszük figyelembe a pályázatok érkezési sorrendjét. Ettől függetlenül a munkánkat megkönnyíti minden pályázó, aki a beadási határidő előtt küldi el hozzánk pályázatát.